

Sygn. akt II K 1095/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2019 r.

Sąd Rejonowy w Legionowie w II Wydziale Karnym

w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Grzegorz Woźniak

Protokolant: Marta Czapska

przy udziale Prokurator Anny Tondera - Wolińskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8.03.2019 r.

sprawy przeciwko

M. P. (1) urodz. (...) w B.

synowi K. i K. z d. K.

oskarżonemu o to, że: w okresie od dnia 12.03.2017 roku do dnia 16.10.2018 roku w L., woj. (...) uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego wobec syna O. P., określonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 1.12.2014 r., sygn. akt III RC 363/14 na kwotę 800 zł miesięcznie, przy czym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń miesięcznych, narażając uprawnionego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o czyn z art. 209 § 1a k.k.

orzeka

I. Uniewinnia oskarżonego M. P. (1) od popełnienia zarzucanego mu w akcie oskarżenia czynu.

II. Na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. koszty sądowe przejmuje na rzecz Skarbu Państwa.

Sygn. akt II K 1095/18

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 12 marca 2019 r.

Sąd, na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego podczas rozprawy głównej, ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Legionowie, sygn. akt III RC 363/14 oskarżony M. P. (1) został zobowiązany do łożenia alimentów na syna I. P., urodzonego w dniu (...) w kwotach po 800 złotych miesięcznie. Oskarżony nie płacił tych alimentów dobrowolnie i w okresie od stycznia 2015 r. jego była żona oskarżonego M. P. (2) wystąpiła o egzekucję alimentów. Oskarżony prowadził działalność gospodarczą do początku 2017 r., okazało się, że nie miał dochodów, a dłużnicy nie płacili jego wierzytelności i musiał zamknąć tę działalność. W marcu 2018 r. wyjechał do Irlandii, gdzie poszukiwał pracy, od połowy 2018 r. miał stałą pracę. Od tego czasu pomagał byłej żonie

w utrzymaniu syna, poprzez zakup ubrań, telefonu i przekazywanie drobnych kwot pieniężnych. Oskarżony dokonał wpłat na poczet zadłużenia alimentacyjnego:

- kwotę 3.000 złotych w dniu 22 października 2018 r.,

- kwotę 800 złotych w dniu 14 listopada 2018 r.,

- kwotę 2.500 złotych w dniu 6 marca 2019 r.

Syn oskarżonego wychowuje się z matką, otrzymywała ona świadczenie z funduszu alimentacyjnego w kwocie 500 złotych miesięcznie, nie korzystała z innych form pomocy społecznej.

Dowód:

- odpis wyroku (k.5),

- wyjaśnienia oskarżonego (k.29v-30,67v),

- zawiadomienie OPS (k.1),

- decyzja Prezydenta Miasta L. (k.2),

- pismo OPS (k.6),

- karta rozliczeniowa (k.53),

- potwierdzenia wpłat (k.56,61,65).

Przy tak ustalonym stanie faktycznym oskarżonemu przedstawiono zarzut o to, że w okresie od dnia 12.03.2017 roku do dnia 16.10.2018 roku w L. uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego wobec syna O. P., określonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 1.12.2014 r., sygn. akt III RC 363/14 na kwotę 800 zł miesięcznie, przy czym łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń miesięcznych, narażając uprawnionego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Czyn ten zakwalifikowano jako przestępstwo z art. 209 § 1a k.k.

Oskarżony podczas postępowania przygotowawczego przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i złożył wyjaśnienia (k.29v-30), Stwierdził, że nie płacił alimentów, ponieważ nie miał funduszy, musiał zamknąć firmę, bo zbankrutował. Pracuje w Irlandii od końca marca 2018 r., a w dniu 22 października 2018 r. wpłacił 3.000 złotych. Podczas rozprawy również przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i złożył wyjaśnienia (k.67v). Stwierdził, że wyjechał za granicę i pomagał w utrzymaniu syna, poprzez kupowanie ubrań, telefonu i wręczenie pieniędzy. Od marca 2018 r. podjął pracę w Irlandii, od połowy 2018 r. miał stałą pracę. Rozpoczął spłacanie zaległości alimentacyjnej, stara się płacić alimenty bieżąco.

Wyjaśnienia oskarżonego zasługują na wiarygodność, gdyż są rzeczowe i logiczne oraz znajdują potwierdzenie w treści wyroku (k.5), karcie rozliczeniowej (k.53) i dowodach wpłat (k.56,61,65). Należy zwrócić uwagę, że oskarżony nie musi udowodnić swej niewinności, a oskarżyciel publiczny powinien ją wykazać przy pomocy niebudzących wątpliwości dowodów. Tymczasem dowodów na to, że oskarżony faktycznie uchylał się od łożenia alimentów na syna brakuje, zwłaszcza wobec tego, że pokrzywdzona odmówiła złożenia zeznań (k.68), a zgromadzone dowody nie przeczą twierdzeniu oskarżonego, że nie płacił alimentów z przyczyn od siebie niezależnych, w szczególności wobec bankrutstwa prowadzonej przez niego firmy i poszukiwaniu zatrudnienia za granicą.

M. P. (2) odmówiła złożenia zeznań i zgodnie z treścią art. 186 § 1 k.p.k. jej wcześniejsze zeznania nie stanowią dowodu w sprawie.

Zgromadzony materiał dowodowy, w postaci dokumentów wymienionych na k. 68 został sporządzony obiektywnie, przez powołane do tego osoby, poszczególne dokumenty nie nasuwają wątpliwości co do ich autentyczności i nie były kwestionowane przez strony. Wobec powyższego dokumenty te zostały uznane za podstawę ustaleń faktycznych.

Ustalony stan faktyczny stanowi spójną, logicznie uzasadnioną całość, poszczególne wiarygodne dowody uzupełniają się i potwierdzają. Na ich podstawie nie można przyjąć, że oskarżony popełnił zarzucany mu czyn.

Sąd zważył, co następuje:

Oskarżyciel publiczny zarzucił oskarżonemu to, że w okresie od dnia 12 marca 2017 r. do dnia 16 października 2018 r. uchylał się od obowiązku alimentacyjnego wobec syna O. P., wynikającego z wyroku sądowego, przy czym łączna wysokość powstałych zaległości przekroczyła równowartość trzech miesięcznych świadczeń, przez co naraził uprawnionego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Czyn ten zakwalifikowano jako występki z art. 209 § 1a k.k.

Dla przyjęcia, iż zachowanie sprawcy realizuje znamiona czynu zabronionego wskazanego w zarzucie konieczne jest, aby sprawca upoczywie uchylał się od obowiązku opieki, w sytuacji gdy uchylanie to naraziło pokrzywdzonego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych i wynikało z treści orzeczenia sądowego. Należy zwrócić uwagę, że okres wskazany w akcie oskarżenia obejmuje rok i 7 miesięcy, w tym czasie oskarżony ogłosił upadłość prowadzonej firmy i poszukiwał zatrudnienia za granicą, a podjął stałe zatrudnienie w połowie 2018 r.

Należy zwrócić uwagę, że w dniu 31 maja 2017 r. uległa istotnej zmianie treść przepisu art. 209 k.k. Ustawa z dnia 23 marca 2017 r. (Dz. U. poz. 773) wprowadziła bowiem odpowiedzialność w art. 209 § 1 k.k. za uchylanie się od łożenia alimentów na rzecz osoby uprawnionej, o ile wynika to z orzeczenia sądowego, a suma zaległości alimentacyjnych przekroczyła 3-krotność miesięcznych świadczeń, natomiast surowszą odpowiedzialność wprowadził przepis art. 209 § 1a k.k., wówczas jeśli sprawca uchylał się od łożenia alimentów i naraził osobę uprawnionego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Poprzednio obowiązująca treść art. 209 § 1 k.k. przewidywała karę grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 2, jeśli sprawca upoczywie uchylał się od wykonywania obowiązku utrzymania osoby uprawnionej, przez co naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Ze względu na uregulowanie art. 4 § 1 k.k. konieczne jest ustalenie stanu prawnego korzystniejszego dla oskarżonego. Odnośnie art. 209 § 1 k.k. przed zmianą ustawy i art. 209 § 1a k.k. po zmianie ustawy zagrożenie karą i podstawowe znamiona czynu zabronionego nie różnią się między sobą. Przepisy te różnią się między sobą znamionami odnośnie „upoczywoci”, która występowała w poprzedniej ustawie, a nie obowiązuje od 31 maja 2017 r. oraz tym, że obowiązek alimentacyjny powinien wynikać z ustawy, czego nie przewidywała poprzednia ustawa, a wprowadziła nowa ustawa.

Dla przyjęcia, iż zachowanie sprawcy realizuje znamiona czynu zabronionego stypizowanego w art. 209 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 maja 2017 r.) konieczne jest, aby sprawca upoczywie uchylał się od obowiązku opieki nad osobami najbliższymi, w sytuacji gdy uchylanie to naraziło pokrzywdzonego na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Ze względu na treść art. 4 § 1 k.k. należy przyjąć wobec oskarżonego treść analizowanego przepisu w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ww. zmiany, gdyż zmiana ta polegała m.in. na pominięciu znamienia upoczywoci przy uchylaniu się od alimentacji. Działanie „upoczywe” w rozumieniu art. 209 § 1 k.k., w brzmieniu poprzednio obowiązującym oznaczało natomiast sytuację, gdy sprawca okazał złą wolę, mimo że miał obiektywną możliwość wykonania tego obowiązku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 1979 r., V KKR 297/79). Skoro natomiast ustalony stan faktyczny wskazuje, że oskarżony nie łożył alimentów, bo jego działalność gospodarcza nie przynosiła dochodów, musiał wyjechać za granicę i poszukiwał tam zatrudnienia, to nie można stwierdzić, by upoczywie uchylał się od wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego.

Podsumowując, uznać należy, że zgromadzony materiał dowodowy nie potwierdza, że oskarżony uchylał się od łożenia alimentów na rzecz syna. Zgodnie zatem z treścią art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. należy uniewinnić

go zatem od popełnienia zarzucanego mu czynu, uznając że nie popełnił on przestępstwa zarzucanego mu w akcie oskarżenia.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z przepisem powołanym w punkcie II wyroku.